

Sladování práce a rodiny

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.

Workshop *Současná česká rodina*, MPSV, 8. 12. 2023

Jana Paloncyová

The logo for the TA ČR (Technology Agency of the Czech Republic) program, featuring the letters T, A, Č, and R in white on a red square background.

T
A
Č
R

Projekt „Obohacení datové báze pro tvorbu a evaluaci rodinné politiky“ s finanční podporou TA ČR (č. TL03000338) v rámci programu Éta.

Obsah studie

ÚVOD

1. SPOLEČENSKÝ KONTEXT V SOUVISLOSTI SE SLAĎOVÁNÍM PRÁCE A RODINY

1.1 Trh práce

1.2 Opatření rodinné politiky v oblasti slaďování práce a rodiny s dětmi předškolního věku

1.2.1 Podpora péče rodičů

1.2.2 Nerodinná péče

1.2.3 Strategické materiály v oblasti slaďování práce a rodiny v České republice

2. SLAĎOVÁNÍ PRÁCE A RODINY VE VÝZKUMU „SOUČASNÁ ČESKÁ RODINA 2020-2022“

2.1 Základní informace o domácnostech a rodinách ve výzkumu „Současná česká rodina 2020-2022“

2.2 Postoje k zaměstnanosti matek

2.3 Využívání služeb péče o předškolní děti

2.4 Péče o domácnost

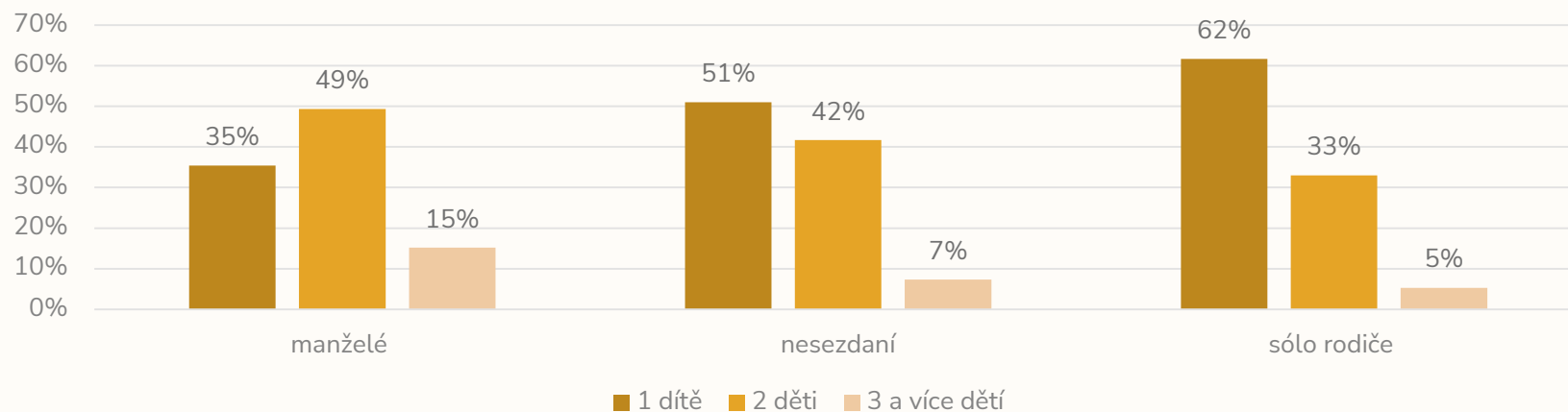
2.5 Souhrnný pohled na slaďování práce a rodiny

SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ

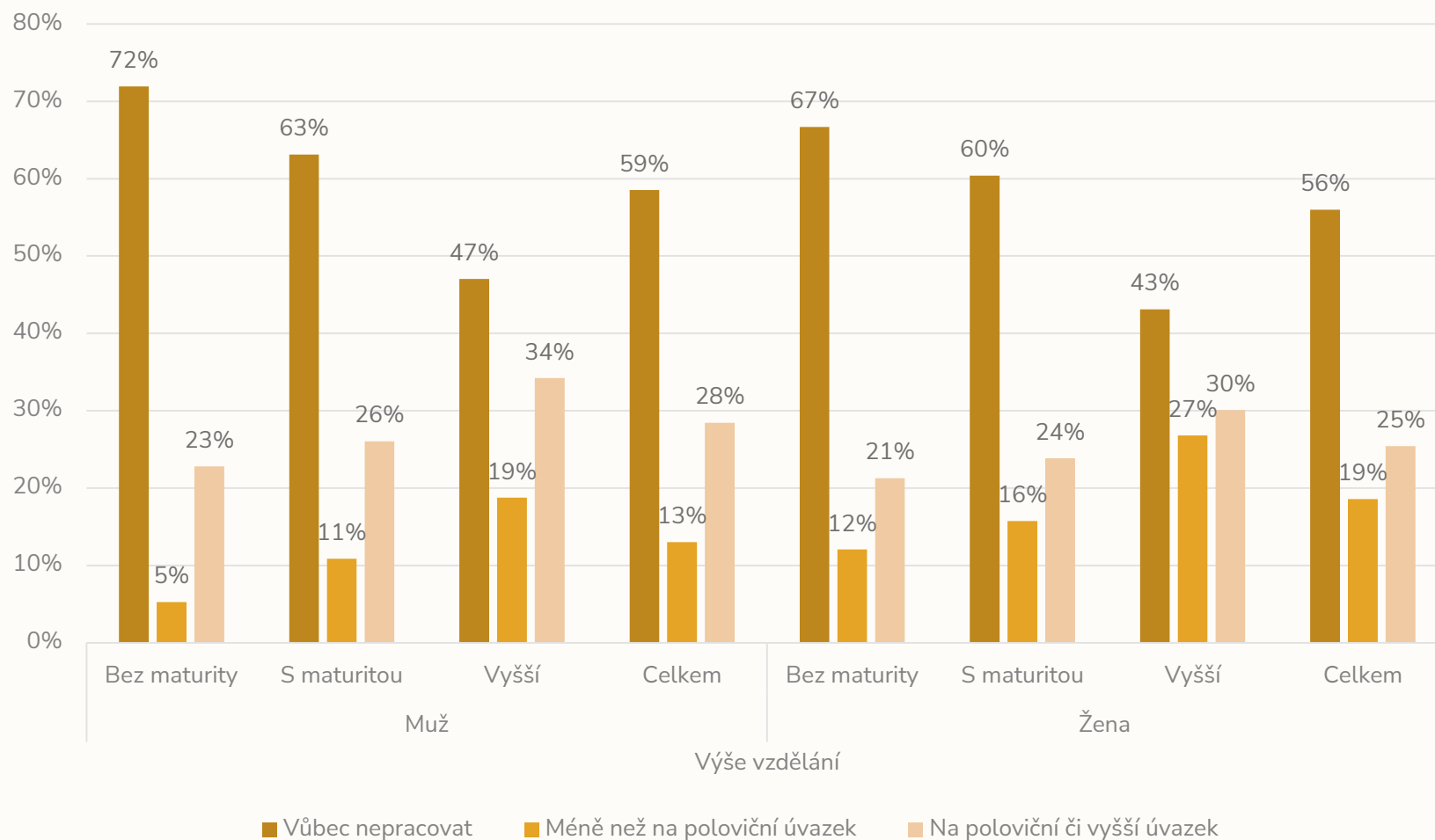
Rodiny s nezaopatřenými dětmi

Typ rodiny	Absolutně	Relativně
úplné rodiny, 1 dítě	789	34,4
úplné rodiny, 2 děti	948	41,3
úplné rodiny, 3 a více dětí	266	11,6
neúplné rodiny, 1 dítě	180	7,8
neúplné rodiny, 2 děti	96	4,2
neúplné rodiny, 3 a více dětí	16	0,7
celkem	2 295	100,0

Rodiny podle počtu nezaopatřených dětí

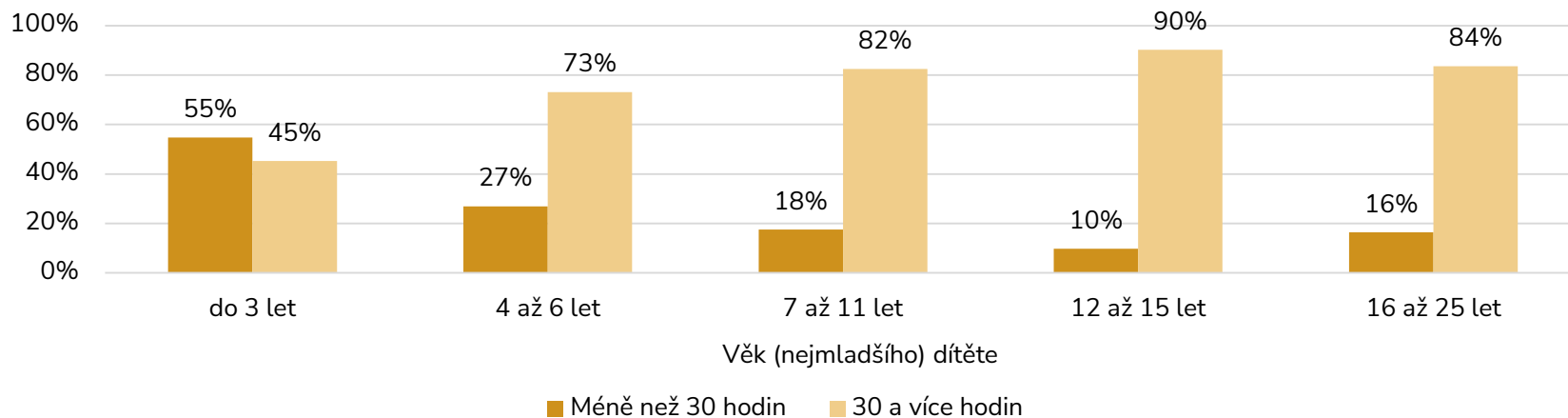

Ideální míra pracovního zapojení matek dvouletého dítěte z úplné rodiny podle pohlaví a výše vzdělání respondenta v rodinách s nezaopatřenými dětmi (v %)

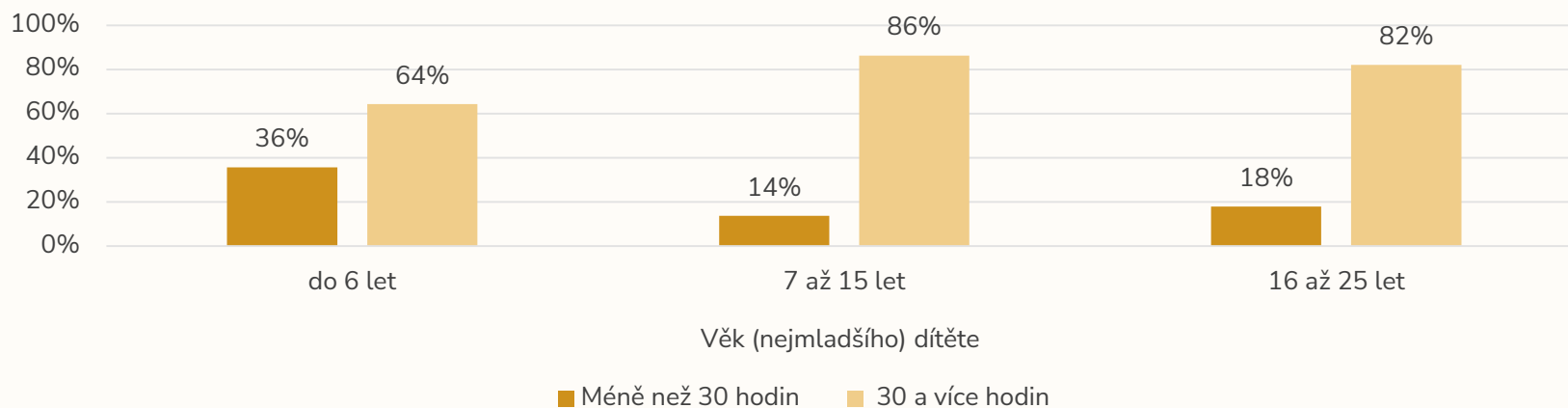

Počet odpracovaných hodin týdně pracujícími matkami podle věku (nejmladšího) dítěte

Úplné rodiny

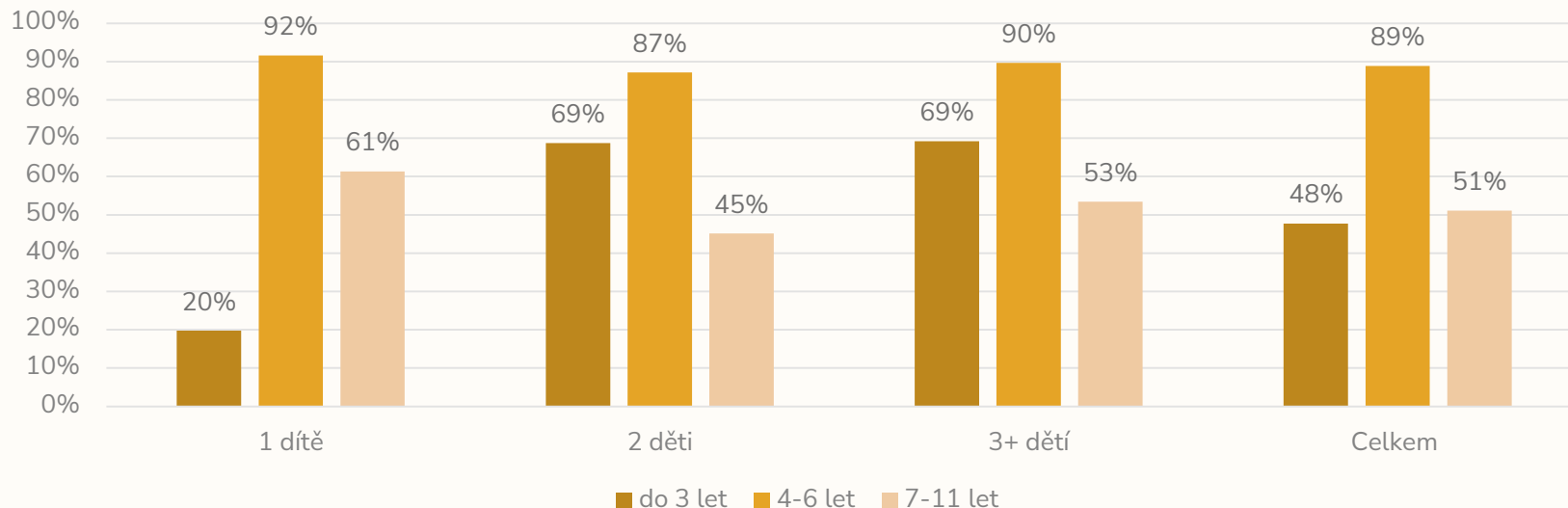

Sólo matka

Služby nerodinné péče o děti

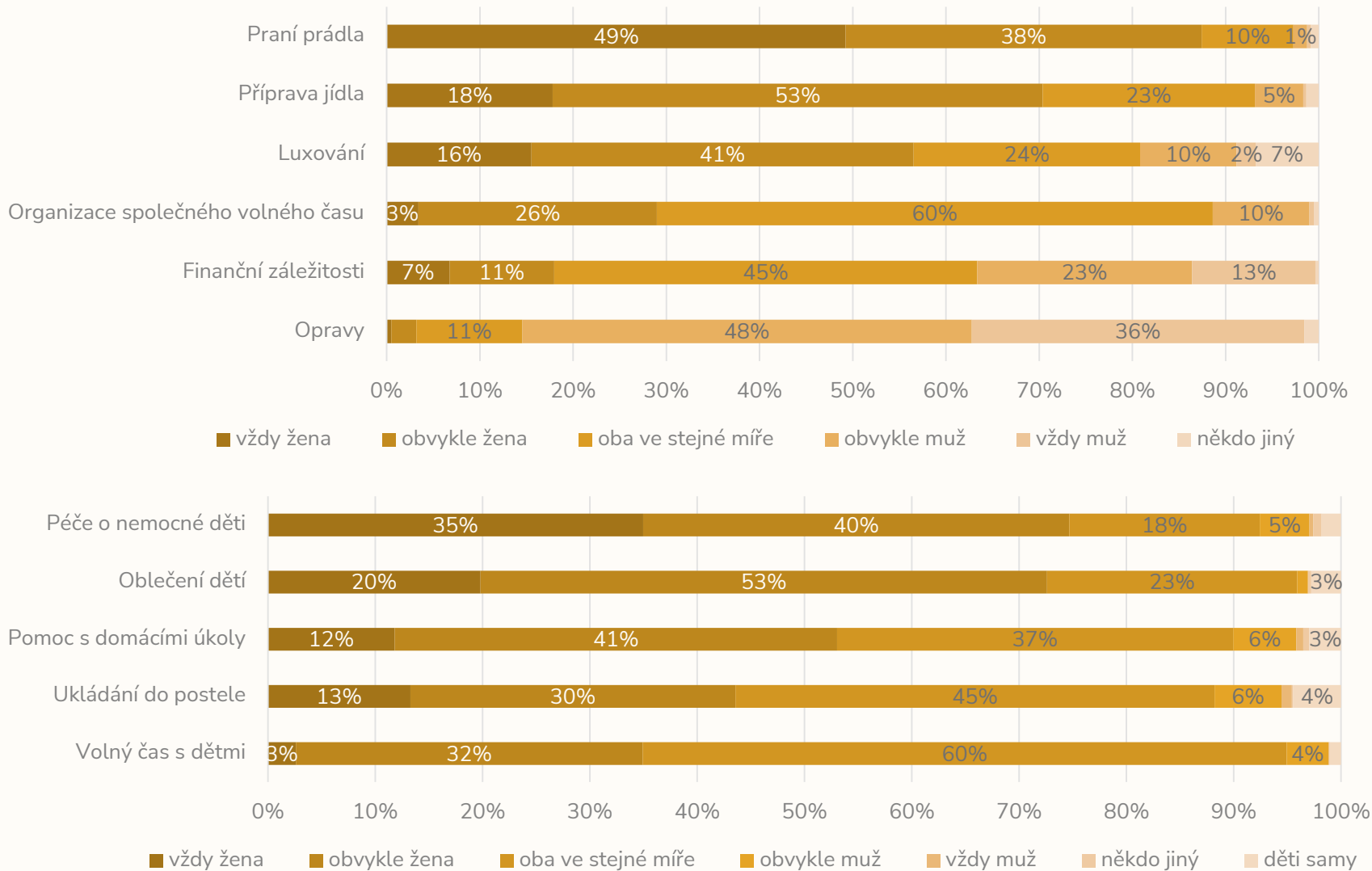
Využívání služeb nerodinné péče o děti podle počtu nezaopatřených dětí a věku (nejmladšího) dítěte v rodině

Průměrná měsíční výše poplatku rodičů za služby péče (v Kč)

	Všechny služby péče (N = 513)	Mateřská škola (N = 430)
Pouze jedno dítě do 3 let	2 488	1 946
Pouze jedno dítě od 4 do 6 let	1 595	1 636
Jedno dítě do 3 let, jedno dítě od 4 a do 6 let	2 039	1 961
Dvě děti do 3 let	2 664	2 564
Dvě děti ve věku od 4 do 6 let	4 363	3 910

Dělba činností v rodině s nezaopatřenými dětmi

Souhrnný pohled

- Pracovní podmínky
  - muži mají větší svobodu v pracovní aktivitě ve smyslu „kdy“, „jak“ x náplň složitější, vyžadující učit se stále novým dovednostem
  - možnost upravit si pracovní dobu v souvislosti s péčí o děti zintenzivňuje pocit pracovní svobody i snižuje míru stresu u obou pohlaví
- Sladování obou sfér
  - v uplynulých třech měsících matky častěji než otcové pocít, že vyčerpání v jedné sféře jim znemožňuje věnovat se plně sféře druhé
  - vyčerpání z práce přišlo v posledních třech měsících alespoň několikrát měsíčně více než polovina matek, ale i více než dvě pětiny otců
  - ženy dostávají přednostně svým rodinným úkolům spojeným s chodem domácnosti a péčí o děti, mnohdy na úkor pracovního výkonu x samy ženy, více než muži, vyjadřují názor, že je péče o domov a děti důležitější právě pro ně (tři čtvrtiny x tři pětiny)
  - počet odpracovaných hodin nemá na uvedené pocity týkající se zvládnání rodinných a pracovních povinností vliv, viz i vyšší participace mužů při vyšším věku dětí

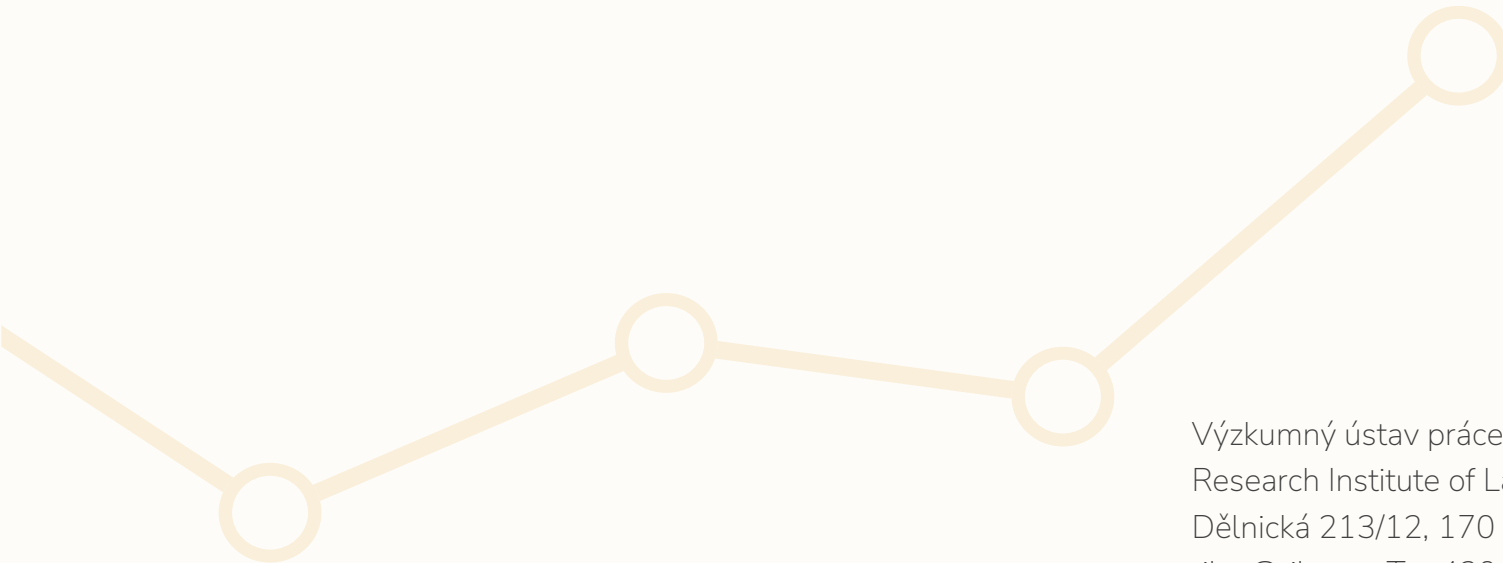

Dílčí doporučení

- Postupný přechod na trh práce z rodičovské dovolené – důraz na kvalitní služby péče o děti nabízející flexibilitu
- Flexibilní formy práce, včetně náplně (ženy nižší míra svobody, ale zároveň i nižší míru stresu než muži)
- Směrnice WLB – pokračovat v diskusi o nepřenositelné části rodičovské dovolené, věku čerpání a dalších parametrech jejího flexibilního čerpání
- Systém služeb – pestrost, včetně individuálních chův, nastavení monitoringu – poptávka, nabídka, kvalita
- Metodické vedení obcí a krajů
- Rozvíjet koncept aktivního otcovství

Děkuji za pozornost

jana.paloncyova@rilsa.cz

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.
Research Institute of Labour and Social Affairs
Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7
rilsa@rilsa.cz, T: +420 211 152 711
www.rilsa.cz